

vexilotogie

Zpravodaj Vexilegického klubu při OKD Praha 3,
obsahující odborná pojednání a informace o vlajkách.

45

K DESÍTILETI KLUBU

(Z úvodního vystoupení předsedy Vexilegického klubu
dr. Ladislava Muchy, CSc. na 11. výroční členské schůzi)

Píše se rok 1982 a my se scházíme téměř na den přesně k oslavě 10. výročí vzniku našeho Vexilegického klubu, který od roku 1972 sdružuje zájemce o studium vlajek a praporů u nás. První, ustavující schůze klubu, se konala 29. ledna 1972 a od té doby se pravidelně začátkem každého roku scházíme na výročních schůzích, na nichž vyslechneme zprávy o činnosti klubovního výberu v uplynulém období, plány práce do budoucna, odborné referáty a seznámujeme se mezi sebou navzájem.

Přivedejme se pro osvěžení paměti krátce na počátky klubu a na jeho vývoj. Už někdy v roce 1970 se nás několik vexilologů poznalo prostřednictvím časopisu Lidé a země, který uveřejňoval různé vexilegické příspěvky a shromažďoval dotazy i reakce čtenářů této tematiky. Proto, když už nás byla asi desítka, jsme se pokusili o zřízení organizační základny. V březnu roku 1971 jsme zahájili jednání s vedením OKD v Praze 3 a dehodli, že klub bude možné založit, přihlásí-li se alespoň 15 členů. Po prázdninách téhož roku jsme rozeslali náhorevý dopis asi na padesát adres možných zájemců o vexilelogii a dali upozornění na tuto možnost i do některých časopisů. Výsledek byl ten, že přihlášek došlo více, než bylo stanovené minimum, a klub tedy bylo možno zřídit.

Pak už mohl být vytevřen přípravný výber, který se sešel na své první schůzi 20. listopadu 1971. Tím byl vlastně klub ustaven, vše se rozjelo a začal se připravovat zpravodaj, který dostal jméno VEXILOLOGIE. Jeho první číslo bylo poměrně brzy hotovo, trochu déle jsme však hledali tiskárnu. Ale nakonec vyšlo v pěkné úpravě s kvalitním obsahem i dobrými obrázky. Zpravodaj zprvu vycházel jako sou-

část jílovské Heraldiky, když však v jílovském muzeu došlo k podstatným organizačním změnám, začali jsme od 4. čísla s alternativou sice pro nás složitější, ale spolehlivější: text se od té doby píše a tiskne v OKD, kde o zpravodaj plních 10 let pečeje paní Jarmila Horská, obrázky reprodukují Středočeské tiskárny v Karlíně.

Aby se činnost našeho klubu stala ještě přitažlivější, zavedli jsme tzv. Vexilogické dopisy, které rozesíláme vždy po uplynutí kalendářního roku. Jejich obsahem je přehled politicko-administrativních změn na mapě světa, které zpravidla mívají za následek vznik nových nebo změněných vlajek. Dalším zpřestřením jsou tzv. burzy vexilogických zkušeností, které doplňují naše výroční schůze anebo se někdy konají i samostatně. Na nich se přesvědčujeme, jak jiní vexilogové vedou evidenci materiálu, jak upravují své obrazové sbírky, jak umějí kreslit apod. Příležitostně pořádáme též přednášky o vexilogii i mimo naš klub, poskytujeme informace, navazujeme družební styky apod.

Všechna tato užitečná práce be se neuskutečnila, kdyby nebylo nadšení několika málo jednotlivců. Většinou tvoří výbor klubu a věnují mnoho svého volného času tomu, aby naše vexilogická obec byla spokojena. S takovým kolektivem se dobře pracuje a je mu třeba vyslovit vysoké uznání a srdečný dík.

ANKETA K 10. VÝROČÍ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU

Deset let existence by se mělo pro Vexilogický klub, jako ostatně asi pro každou organizaci podobného druhu, stát příležitostí k malému zastavení a ohlédnutí za uplynulou prací. Užší kolektiv výboru klubu, který se podílí na přípravě našeho klubovního zpravodaje, proto chce při příležitosti 10. výročí založení Vexilogického klubu dát na stránkách Vexilogie místo názorům našich i zahraničních vexilogů na otázku, co klub všechno udělal, co by ještě udělat mohl, jak se jeví činnost a prezentace klubu nezúčastněným pozorovatelům a v čem by se mohla jeho aktivita zkvalitnit a prohloubit.

Obrátili jsme se tedy na několik předních československých i zahraničních vexilologů, aby nám sdělili svůj názor, a jejich odpovědi, v některých případech s ohledem na rozsah i zaměření ankety v detailech upravené, nyní přinášíme.

Když koncem roku 1971 tehdejší přípravný výbor zabezpečoval organizační i odbornou stránku související se vznikem našeho klubu, měli jistě jeho členové určité představy a očekávání, která do klubu vkládali. Jak se je dosud podařilo plnit se ptáme zakladatele a předsedy klubu RNDr. Ludvíka M. U. C. H. Y., CSc.:

"Představy a cíle, které jsem měl já a moji spolu-pracovníci při zakládání Vexilogického klubu, byly dosti skromné. Já sám jsem viděl hlavní potřebu v tom, aby se naši zájemci o vexilologii sdružili kolem pevného organizačního jádra a abychom vytvořili publikační základnu, která by se stala nejen pojtkem mezi členy klubu, ale zároveň i výměnnou pretihednotou zejména pro styk se zahraničím. Publikační základnu vytvořil nás zpravidla Vexilogie. Abychom v něm od začátku mluvili jedním odborným jazykem, předcházel mu ovšem Svebedovo Vexilogické názvosloví. A hlavním odborným cílem a úkolem, který jsme si stanovili, byl scupis vlajek a praporů československých měst, jehož realizace byla nejpracnější.

Proto, že naše cíle byly přiměřené našim silám a možnostem, ale především proto, že se nám podařilo vytvořit počtem sice nevelký, ale nadšený a dělný kolektiv, byly mé představy z doby vzniku klubu nejen splněny, ale daleko překonány. Dokládá to nejen skutečnost, že náš klub stále existuje a dokonce roste, ale i téměř 900 stránek zpravidla, na nichž se nám prezentovali v nejpestřejším obsahu domácí i zahraniční autoři zvučných jmen spolu s nadějně rostoucími mladými vexilogickými publicisty. Z činnosti klubu vyplynul i vznik několika knih, účast jeho představitelů na odborných expertizách, veřejných přednáškách, rozhlasových relacích i televizní soutěži. Domnívám se proto, že s bilancí činnosti klubu za deset let jeho existence můžeme být spokojeni."

Dalším z předních československých vexilogogů, kteří stáli u zrodu Vexilogického klubu, je i ing. Josef Č E S Á K. Zajímalo by nás, jaký význam má pro něj osobně vexilogie a jak v tomto směru hodnotí své členství ve Vexilogickém klubu.

"K vexilogie jsem se dostal jako člověk mnoha zájmů a zůstal jsem jí věrný právě proto, že je nejideálnějším katalyzátorem rozmanitých zájmů. Ale to, že můj zájem o ni se neustále obnovuje na kvalitativně vyšší úrovni, je zásluha Vexilogického klubu a jeho Zpravodaje. Dostávám zpravodaje i od jiných zájmových skupin a mohu proto dobře posoudit vynikající kvalitu Vexilogie, kulturnost jejího projevu po stránce gramatické i stylistické a její mimořádně libivou grafickou úpravu. Historická faktografie musí nepochyběně tvořit kostru klubovního zpravodaje, ale neměla by po mé soudu zcela vyčerpávat jeho obsah. Ve vedení Vexilogického klubu, které rediguje i zpravodaj, jsou odbornici, kterým není třeba připomínat, že vexilogie není jen věda, ale i umění, řídící se striktními logickými i estetickými zákony. Vlajka je evžem i posvátná relikie, ke které stejně zákonitě patří i legendy a patos. Nevadí mi, že tento můj osobní názer zůstává ve Vexilogickém klubu osamělý a že rozsáhlý výčet pramenů v monetematickém čísle 36 věnovaném 60. výročí čs. vlajky jen bez citace zmiňuje můj obsáhlý článek v Mladé frontě k 50. výročí, zřejmě právě proto, že je "až příliš nabit legendami". Naproti tomu se v úvodu tohoto zvláštního čísla objevila lyrická poezie v duchu mé připomínky při poslední čtenářské anketě. Jelikož jde o odů na československou vlajku, nebude jistě námitek, využijí-li přiležitosti a doplní-li verše českého básníka verši básníka slovenského, Pavla Országa Hviezdoslava:

Či vidíš, syn moj, dúhu farieb našich?
Jak vánkom hrá, jak volným vánkom hrá ...
A chápeš slov troch rozvlnených polí?
Te prvé úbel^v pravdy našej hlásá;
Te druhé nebies bán, čo odclána sa
a klenie ponad rodné hory - dely;

To tretie krvy našej žhavý zápal,
čo veľí trpiet, umreť - hoj, voľa čud volí!
Lež pohaniť farb tých viac - nedoveli!

Věřím dokonce, že by se ve zpravidla našlo místo i pro zdařilé verše kterékoliv z členů našeho klubu, zvlášt pokud by konvenční téma dokázal ztvárnit novým, nekonvenčním způsobem.

Svého členství ve Verilogickém klubu využívám konečně k presazování myšlenky, že vexilogie není samoučelná! Výsledkem mého článku o vexilogických chybách na čs. poštovních známkách bylo, že útvar známkové tvorby Federálního ministerstva spojů konzultoval "vexilogickou" celinu s předsedou našeho klubu."

Jestliže pro zkušeného a erudovaného vexilogu měl vznik Verilogického klubu pozitivní význam, je pochopitelné, že nemenší význam má členství v klubu i pro začínající vexilogu a sběratele. Jedním z mladých vexilogů, který již dosáhl ve svém vexilogickém bádání pozoruhodných výsledků, je Jiří J A N U Š, zakládající člen klubu. Bude nepochybně zajímavé dovděčit se, zda založení Vexilogického klubu znamenale pro jeho bádání nějaký přínos.

"V době svých verilogických počátků zhruba před třinácti lety jsem procházel onou idealistickou etapou vexilogické práce, kterou projde patrně každý mladý vexilog, který při vlastnictví stovky nákresů státních vlajek sní o kompletní sbírce, o jakémsi ideálním vexilogickém lexiku, přičemž většinou pohrdá jakýmkoli jiným vexilogickým materiélem než vlajkami státními.

Díky založení Vexilogického klubu, konfrontací s ostatními vexilogami, jsem tuto koncepci opustil. Byly to výroční schůzky našeho klubu, zkušenosti zde nabyté, rozmluvy s jednotlivými vexilogami, výsledky jejich hledání, literatura při této příležitostech se objevující, které mne - a věřím, že nejen mne - odvedly od pouhého sbíráni obrázků státních vlajek k hlubšímu vexilogickému studiu, ke specializaci a konečně i k zájmu o historii a jiné, při vexilogické práci nezbytné, vědní obory. Vexilogický klub se pro mne stal

navíc polem předávání a konfrontace poznatků, které by samozřejmě jedinec těžko sháněl a do své práce vůbec mohl zahrnout. Stejného významu dosáhl i náš vynikající časopis *Vexilologie*, umožňující publikování jednotlivých zpráv a výzkumů. V neposlední řadě vděčím Vexilogickému klubu za poznání řady přátel a zajímavých osobností."

Vexilogický klub však svou činností v řadě oblastí nepůsobí jen bezprostředně na své členy; jeho zpravodaj je k dispozici v řadě československých knihoven a institucí, kde se mohou i nečlenové seznámit s problematikou čs. i světové vexilologie, s výsledky našeho výzkumu a bádání, jakož i s aktuálními vexilogickými informacemi. Jak vůbec splňuje *Vexilologie* podmínky kladené na hodnotný vexilogický zpravodaj? , zeptali jsme se PhDr. Whitneye S M I T H E , výkonného ředitele Střediska pro výzkum vlajek a vydavatele časopisu *The Flag Bulletin*:

"Základním rysem skutečného vexilogického časopisu je jeho vědecký přístup založený na objektivním, systematickém a trvalém studiu všech skutečností souvisejících s vlajkami. Vexilogický zpravodaj musí být navíc také poučný, jeho formát i úprava mají usnadňovat čtení i vyhledávání látky pro budoucí odkazy.

Bez rozpáku mohu říci, že odborný přístup i poučný charakter *Vexilologie* jsou na nejvyšší úrovni, vyrovnávající se *Flag Bulletinu* a překonávající kterýkoliv jiný vexilogický časopis nebo zpravodaj. Moje celkové hodnocení, včetně pravidelnosti vydávání a technické dokonalosti, je tedy velmi vysoké: pominu-lu v této chvíli *Flag Bulletin*, *Vexilologie* je dnes nejlepším vexilogickým časopisem na světě.

Rád bych se však také zmínil o jedné osobité kvalitě, která si zaslouží vyzdvihnout. Některé vexilogické publikace usilují o to, aby byly ve svém rozsahu univerzální, aby pojednávaly v materiálech, které otiskují, o všech zemích a všech dobách. V řadě případů to bohužel znamenalo, že zanedbávaly vlajky zemí, ve kterých tyto publikace vycházejí, a pronás tak byly ztraceny jedinečné příspěvky, které měly být v tomto směru zpracovány. A právě Vexilogii je třeba doporučit jako příklad obdivuhodné vyváženosti, s niž pojednává o československých a zahraničních materiálech."

Po těchto jistě lichotivých a povzbuzujících slovech se však bude třeba zamyslit nad tím, jaké je vlastně postavení československé vexileologie z hlediska mezinárodních aspektů rozvoje našeho oboru. Na názor jsme se zeptali odborníka nejpovolanějšího, dlouholetého jednatele a člena výboru ing. Aleše B R O Ž K A, který nám na otázkou jak hodnotí rozvoj spolupráce zahraničních vexilogů s naším klubem odpověděl:

"Myslím, že bez nadsádky mohu říci, že deset let existence Vexilologického klubu znamená i deset let spolupráce zahraničních vexilogů s naším klubem. Při té příležitosti nemohu nevzpomenout na začátky, kdy náš klub vznikal a kdy jsme také začínali navazovat kontakty s Vexilology ze Sovětského svazu a Polska.

Již tehdy jsme si byli vědomi, že zkušenosti a znalosti vexilogů ze socialistických států bychom měli využít jak při řízení klubu, tak i v naší vydavatelské činnosti. Věděli jsme, že v obou státech je řada fundovaných vexilogů, znali jsme jejich práce, ale téměř s nikým si nikdo z nás nedopisoval. Nakonec pomohla náhoda. Na podzim 1971 vyšla zpráva o přípravě našeho klubu ve Filatelii, a protože tento filatelistický časopis čtu i v zahraničí, brzy se nám ozval volgogradský vexilog Jurij M. Kurasov a krátce nato se v Praze zastavil další sovětský vexilog, Oleg I. Tarnovskij. Oba projevili velký zájem o spolupráci s naším klubem a byli také prvními zahraničními spolupracovníky, jejichž adresy se objevily v našem prvním adresáři, který obsahoval adresy 31 vexilogů. V létě 1972 navštívil předseda klubu Varšavu a navázal osobní kontakty s třemi polskými vexilogami. Ve stejnou dobu jsme rozeslali soukromé dopisy informující o činnosti klubu A.A.Usačovovi a V.A.Sokolovovi a koncem roku jsme napsali dalším zahraničním vexilogům, jejichž adresy jsme se dozvěděli od dříve jmenovaných zahraničních spolupracovníků. V polovině roku 1973 jsme mohli počítat se spoluprací celé desítky vexilogů ze SSSR a PLR.

Spolupráce brzy nabyla konkrétní podoby. Kromě pomocí při získávání knih ze zahraničí a zasílání informací o nových státních symbolech začali zahraniční vxi-

lologové připravovat pro náš zpravodaj odborné vexilogické články. V 6. čísle jsme pro to mohli uveřejnit práci O.I. Tarnovského o historii tureckých vlajek, v 7. čísle krátkou studii J. Millera Vlajka a znak a v 8. čísle článek A.A. Usačeva, věnovaný padesátinám sovětské vlajky. Další články už nebudu jmenovat, vyšlo jich přes dvě desítky a jejich seznam by tu zabral příliš mnoho místa. Nechtěl bych však opomenuout velmi hodnotné a faktograficky bohaté články rižského vexilologa A. Lukši, jež se staly vzorem pro mnohé naše i zahraniční přispěvatele.

Důležitým mezníkem v rozvoji spolupráce našeho klubu se sovětskými vexilology se stalo založení Po-volžského vexilogického klubu. Prakticky od samého počátku jeho existence jsme s představiteli klubu udržovali písemné kontakty, byť formou soukromých dopisů, a vyměňovali si zkušenosti s přípravou zpravodajů; v naší Vexilogii se začaly objevovat pravidelné zprávy o činnosti saratovského klubu a v sovětském Flagu se přetiskovaly překlady nejzajímavějších článků z našeho zpravodaje."

Spolupráce s našimi sovětskými přáteli tedy probíhá především v oblasti otiskování jejich příspěvků v našem zpravodaji. Bylo by proto jistě dobré vědět, jak jej hodnotí. Nejprve jsme se zeptali prvního zahraničního spolupracovníka našeho klubu Jurije M. K U - R A S O V A z Volgogradu:

"Vexilogie" se mi velmi líbí a za velmi důležité pokládám to, že na velké části zpravodaje jsou publikovány materiály mezinárodních charakteru. Tím se liší od některých jiných zpravodajů, ve kterých jsou zveřejnovány především místní informace, málo zajímavé pro zahraničního čtenáře.

Váš zpravodaj také spojuje pohotovost informace s vědeckostí a důkladností badatelských článků, a co se týče jeho obsahové náplně, nezůstává pozadu za takovými významnými periodiky, jako je Flag Bulletin nebo Flagmaster. Líbí se mi i kresby, jsou zřetelné a přesné. Zajímavé jsou rovněž materiály o životě klubu a nových knihách.

Souhrnně řečeno, zpravodaj Vexilologie je velmi kvalitní a mimořádný význam má i to, že je jediným periodikem svého druhu v socialistických státech a že zveřejňuje práce vexilelegů z těchto států."

Další přední sovětský vexileleg Arij A. U S A - Č O V z Moskvy hodnotí Vexilogii stručně:

"pokládám Vexilelogii za periodikum s velmi cenným obsahem, určeným pro všechny, kteří se zabývají studiem vlajek a znaků, kteří se zajímají o historii a symboliku a kteří sledují změny na politické mapě světa, jež se projevují na vlajkách."

Otázku ovšem zůstává, zda obsahová náplň naše zpravodaje vytváří předpoklad pro to, aby čs. vexilogie mohla přispívat k obhacování a rozšiřování vexilogických informací i v mezinárodním měřítku.

Několik slov nám k tomu sdělil i dr. Günter M A T - T E R N, vydavatel vexilogického zpravodaje Flaggenmitteilungen.

"Pro mne osobně mají velký význam vedle výzkumných prací i aktuality ze světa vlajek, zveřejnované ve Vexilogii. Je tomu tak zejména proto, že některé zdroje informací jsou původní, jedinečné a pro mne často nedostupné. Tak se kritickému čtenáři dostane zpráv z více původních zdrojů a může si učinit komplexní obrázek i z dílčích informací. Recenzent zvláště přivítá, že k jednotlivým příspěvkům a zprávám jsou připojovány prameny, což je velmi důležité pro zájemce o další a hlubší studium problému."

Z hlediska obsahu s potěšením kvituji, že vedle československé tematiky se ve Vexilelogii objevují i práce autorů z dalších socialistických zemí. Tak si získal zpravodaj roli zprostředkovatele informací a důležitého spejovacího článku mezi vexilogickými tématy a problémy různých teritoriálních oblastí."

Jak hodnotí úroveň i tematické zaměření našeho časopisu další z předních vexilelegů, William George C R A M P T O N, který řídí činnost Institutu pro studium vlajek a vydává čtvrtletník Flagmaster:

"Na Vexilelogii ocenují především rozsah a hloubku prováděného bádání, protože články jsou všeobecně poučné a doplněné odkazy a stávají se tak původními prameny. Zpravidla jimi získává pověst důležitého časopisu. Rozsah zaměření je velmi dobrý a pro nás je zejména neocenitelné, že vydavatelé obstarávají příspěvky ze Sovětského svazu a dalších východoevropských zemí, jež není vždy snadné získat. Zejména materiály ze SSSR jsou znamenitě."

Technické stránky našeho klubovního zpravodaje si všimá správce Vexilogické a heraldické nadace
Klaes S. I E R K S M A :

"I když je Vexilelogie jednou z nejlepších publikací, které znám (zejména pravidelnost jejího vydávání je třeba vyzdvihnout), doporučoval bych v textu každého článku a na stránkách s ilustracemi používat číslo nebo písmeno odkazu, protože nyní je někdy poněkud obtížné vyhledat vysvětlující text k určitému obrázku a naopak. Také se přimouvám za to, abyste v souladu s mezinárodním doporučením FIAV používali označení barev apod. na přiložených ilustracích. Zdá se mi, že tímto zlepšením se může vaše krásná publikace dostat na úroveň ostatních vexileologických zpravodajů."

Mohli jsme si tedy zkonfrontovat názory předních vexileologických odborníků na náš klubový zpravodaj. Porovnání s výsledky průzkumu mezi čs. vexileology, které jsme přinesli ve Vexilelogii č. 34, str. 571-573, si jistě už výbor klubu udělá sám.

Výměna informací však samozřejmě není jedinou cestou mezinárodní spolupráce v určitém vědním oboru, avšak konkrétně u vexileologie se jedná o nezamzbatebný zdroj nových poznatků. Předpokladem takové výměny je však jednotná a obecně uznaná terminologie. I na tomto poli vyvíjí náš klub aktivitu a pozitivní výsledky se již pomalu objevují. Erudovaným odborníkem v oblasti vexileologické terminologie a jejího mezinárodního normování je zakládající člen klubu Jaroslav K L E M E N T, který nám na otázku jak hodnotí svou dosavadní spolupráci s Vexilogickým klubem v tomto směru odpověděl:

"Sjednocení a mezinárodní normování vexileologie" - k terminologie je dle mého soudu jedním z nejdůležitějších úkolů vexilogických společností v současnosti. Vývoj kterékoliv vědy - a zvláště věd historických - byl po staletí uzavřen v hranicích jednotlivých národních či kontinentálních uskupení. Teprve po druhé světové válce se téměř dekerán otevřely dveře mezinárodní spolupráci ve všech vědních oborech. Tu se ukázalo jak obrovské rozdíly panují v obsahu jednotlivých pojmu a v jejich šíři. Tyto rozdíly nejsou omezeny jen na vexileologii - vyskytuje se ve všech oborech včetně technických tam pak různě definované a tím i chybě pochopené pojmy mohou napáchat nedozírné škody.

Je samozřejmé, že dnes již není možné, aby terminologie tvořil nebo dokonce normoval jeden člověk - jako např. kdysi Linné v přírodevědě. Proti spolupráci s Vexilogickým klubem je vlastně jakýmsi kategorickým imperativem - neboť kde jinde by si člověk mohl vyměňovat zkušenosti nebo vypůjčit často nedostupnou literaturu? Navíc kamarádské prestřídí a příjemnost vynikajících edborníků urychlují i individuální výzkum.

I když jsem měl v r. 1972 jisté zkušenosti, musím přiznat, že jsem do klubu vstoupil téměř jako začátečník. Používání plánovaného jazyka esperanto v mych mezinárodních stycích si pak přímo vynutilo zpracování heraldického a vexilogického názveslevi; bez Vexilogického klubu by však i tete zůstalo pouhým snem. Též mezinárodní autorita našeho klubu není bez významu: i mladší vexileologové zpracovávají tak rezzáhlá a zajímavá téma, že to nedávno vedle našeho předsedu k výroku: "Škoda, že čeština není mezinárodní řečí." Vexileologie si však již prerazila cestu na takové mezinárodní forum, jakým byl např. Seminář o využití esperanta ve vědě a technice v Žilině v r. 1981. Jsem rád, že jsem mohl na tomto semináři přednášet a aspoň tak částečně splnit pomoc, kterou mi Vexilogický klub po celou dobu práce na mezinárodní terminologii poskytl."

V naší anketě k 10. výročí založení Vexileologie-
kého klubu se však nemůžeme zabývat jenom prací v
uplynulém desetiletí a jejimi výsledky, provedené
zhodnocení měle vést i ke stanovení nových a vyšších
cílů v činnosti Vexileologického klubu. Prote jsme se
účastníků naší ankety zeptali, co očekávají od klubu
v příštích deseti letech.

Jiří JANUŠ: "Chtěl bych vyzvat dosud méně agilní čs.
vexileology a členy klubu k návštěvě některé z vexileo-
logických schůzek a ke spolupráci při vydávání našeho
časopisu. Právě ve spolupráci s vexileology v různých
místech našeho státu vidím budoucnost práce Vexileo-
gického klubu, a to zvláště pa poli výzkumu historic-
kých vlajek a praperů československých."

Dr. Whitney SMITH: "Aniž znám podrobnosti možnosti, za-
nichž vydává Vexileologický klub svůj časopis, chtěl
bych v dobré vůli doporučit následující zlepšení: poně-
kud zvětšit okraje jednotlivých stránek, zejména vnitřní,
aby se jednotlivá čísla dala snáze vázat, dále uvádět
větší obrázky, které by přinášely jasnější detaily, a
ilustrace, pokud je to možné, přinášet na stejně straně
jako doprovodný text."

Ing. Josef ČESÁK: "Jedním z jevů moderní doby je hro-
madné zavádění piktogramů, které pomáhají překonávat
jazykové bariéry, ale které i v domácím styku jsou
často funkčnější než slovní informace. Podmínkou jejich
účelnosti je však celosvětová systemizace; v návrzích,
s nimiž jsem měl možnost se seznámit, se však často
interpretace piktogramu rozchází s psychologií dopre-
vodné barvy apod. Domnívám se proto, že by se iniciativy
měli ujmout vexilologové v rámci své poměrně dobře fun-
gující spolupráce."

Jurij M. KURASOV: "Přál bych si, aby se ve Vexilelogii
objevovalo více článků o historických vlajkách a znacích
a o vlajkách a emblémech politických stran."

Ing. Aleš BROŽEK: "Věřím, že i v dalších letech se bude
spolupráce mezi naším klubem a zahraničními vexileology
dále úspěšně rozvíjet. Přál bych si, aby se v Sovětském

s vás oživila činnost nynějšího Vexileologického a heraldického klubu a aby obdobné kluby vznikly i v Polsku a Německé demokratické republice. Těším se také na chvíle, až se nám podaří navázat kontakty s bulharskými, maďarskými a rumunskými vexileology i s odborníky z jiných států světa."

Dr. Günter MATTERN: "Prál bych si jen, aby se vedle spolupráce se sovětskými a polskými vexileogy podařilo navázat kontakty nebo uveřejňovat vexileologické práce také z Maďarska, Rumunska a Bulharska, jelikož Vexileologie je jediným kvalitním odborným časopisem pro vexilelogii v socialistických zemích."

Dr. Ludvík MUČHA, CSc.: "Te, do čeho bychom se měli už v blízké budoucnosti dát, je dobré podležený vexileologický terminologický slovník, doplněný srovnáním cizojazyčných ekvivalentů. Byla by to ovšem práce nemalá a asi i zdleuhavá."

William G. CRAMPTON: "Přivítal bych, kdybyste v budoucnu věnovali na stránkách zpravedlaje více místa článkům o městských vlajkách, vlajkách sportovních klubů a dalších méně známých vlajkách především ze socialistických zemí. Také články o historických vlajkách sousedních socialistických zemí, zejména Maďarska, Rumunska a Polska, by byly do budoucna přínesem."

Jaroslav KLEMENT: "Tvůrčí přístup jak k oboru tak k jazyku, v němž se vyjadřujeme, je základním předpekladem pro zvýšení úrovně bádání každého člena a tím i celého klubu. Zdá se mi, že Vexileologický klub by měl pekračovat ve srovnávacích jazykových studiích, upřesňovat definice českých pojmu a zařazovat je k pojmu ve světových jazycích. Tate práce zdaleka není hotova - a dle mého soudu je to úkol pro generace."

To si tedy slibují ed příštích let činnosti našehe klubu některí z dosud dotázaných účastníků naší ankety. Kterým směrem by se však měla ubírat činnost Vexileologického klubu podle názoru předního funkcionáře Vexileologického klubu, jeho dleuhodetého místopředsedy

a významného československého vexileloga
PhDr. Zbyška SVOBODY.
Jemu proto patří poslední otázka naší ankety.

"Cílemnost našeho klubu by měla v zásadě probíhat tak, jako dosud, tj. zajímat se o nejseriozněji o vexilologický materiál, získávat a soustředovat poznatky a dále je publikovat především v našem zpravodajství, ale i jiným způsobem. Snažit se proniknout více do povědomí širší veřejnosti a ovlivnit poměr a vztah našich občanů ke státní vlajce tak, aby ji projevovali náležitou řádu a správně ji vyvěšovali. Pokusit se prosazovat tyto zásady ve svém okolí, na pracoviště a v místech bydliště a formou drobných sdělení, zpráv a kritik v tisku píscit na pedagogické orgány i na orgány státní správy, či přesněji na jejich pracovníky, aby tuto problematiku nepodeceňovali. Tato aktivity by měla přispět i k většímu podílu klubu při vzniku nových vlajek a praporů."

Anketu připravil a všem zúčastněným děkuje J. Martýkán.

NÁŠ VEXILOLOGICKÝ KLUB

Poslední lednová sobota je již tradičně dnem konání výroční členské schůze Vexilologického klubu. Letošní případla na 30. ledna a poprvé v desetileté historii klubu ji hostili proctory Ústředního kulturního domu železničářů v Praze. Partnerská organizace - Klub sběratelů kuriozit při UKDŽ - nám laskavě zajistila speciálně klubevný 5. a 6. prostředí - jak se později ukázalo - pro uskutečnění plenárního zasedání československých vexilelogů zanejvýš vhodné a důstojné.

Jednání výroční schůze, které se zúčastnilo všech 8 členů výberu, dalších 22 členů a 3 hostů, zahájil ve 13 hodin a 15 minut předseda Vexilologického klubu dr. Ludvík Mucha, CSc. Ve svém úvodním slevě se věnoval významnému jubileu československé vexilologie - 10. výročí existence Vexilologického klubu. Připomněl okolnosti, které ke vzniku takto zaměřené organizace

vedly, počáteční nesnáze, obětavost a nadšení původních organizátorů i pozdějších členů výberu a aktivních členů klubu. Pedrobnosti vystoupení dr. Muchy přinášíme v úviedném článku tehoto čísla Vexileologie.

Zprávu o činnosti a hospodaření klubu v roce 1981 pedal jednatel Pavel Pejcha. Informoval přitomné mj. o práci výberu, jenž se sešel na 11 výborevých schůzích, o spolupráci Vexileogického klubu s Klubem sběratelů kuriezit a dalšími sdruženími obdobného zájmového charakteru, o vydávání klubového zpravedaje Vexileologie, jehož byla vytištěna 4 čísla se 116 stránkami. Ve finanční části zprávy uvedl výše příjmů z členských příspěvků a nákladů, provedl rezber jednotlivých poležek výdajů a vyčislil jejich korelace s příslušnými sumami v minulé hospedářské zprávě.

Pavel Pejcha dále přednesl plán práce Vexileogického klubu na rok 1982, jenž kromě usperádání výroční členské schůze a výborevých schůzí zahrnuje vydání 6 čísel Vexileologie, autorského a předmětevěho rejstříku čísel 36 - 50 Vexileologie, 7. vexileogického dopisu, novelizovaného adresáře členů klubu (dle potřeby), vytištění kartotéčních lístků pro ústřední vexileogickou kartotéku, rozvíjení spolupráce s partnerskými kluby, popularizaci vexileologie a činnosti klubu fermou přednášek, článků v tisku apod. a finanční hospodaření klubu.

V dalším průběhu schůze představil dr. Mucha přítomné hosty, jimž byli dr. Milan Heleček, člen redakční rady a redaktor časopisu "Lidé a země", Jarmila Horská, pracovnice propagace Obvodního kulturního domu v Praze 3, a Luboš Ševčík, předseda Aviation Fan Clubu ZV ROH Československých aerolinií. Dr. Mucha dále přečetl návrh smlouvy o spolupráci mezi Vexileogickým klubem a Aviation Fan Clubem, který účastníci schůze bez připomínek schválili. Po té proběhlo obvyklým způsobem osobní představování zúčastněných členů Vexileogického klubu.

Jednání výroční členské schůze pekračovalo slavnostním okamžikem - dr. Mucha, ing. Martykán, dr. Svešboda a ing. Kreupa předali k příležitosti 10. výročí založení Vexileologického klubu čestné Diplomy Vexileologického klubu

- Obvodnímu kulturnímu domu v Praze 3 za dlouhodobého podporu činnosti klubu (čestný diplom byl pro nepřítomnost zástupkyně OKD na výroční členské schůzi předán až na následující výborové schůzi dne 6. 2. 1982);
- redakci měsíčníku "Lidé a země" za systematickou a odborně fundovanou propagaci vexileologie mezi československou veřejností a dosavadní úzkou spolupráci s Vexileologickým klubem (čestný diplom převzal za redakci dr. Milan Heleček);
- paní Jarmile Horské za dlouholetou spolupráci a trvalou ochotu a perezumění, s nimiž se podílí na pravidelném vydávání klubovního zpravodaje;
- členům klubu ing. Aleši Brožkovi, ing. Josefem Česákovi, Jaroslavu Klementovi, ing. Michaelu Kroupovi, ing. Jaroslavu Martykánovi, dr. Ludvíku Muchovi a dr. Zbyšku Svobodovi za zásluhu o vznik a rozvoj Vexileologického klubu, za dlouholetou práci ve výboru, za propagaci a osobní přínos k rozvoji československé vexileologie.

V diskusi, jež následovala, vystoupili ing. Josef Česák (hevořil o činnosti klubu ze svého hlediska nestora československých vexileogů), Jindra Albrechtová (o vědeckých aspektech vexileologie), ing. Ladislav Hnát (zmínil se pochvalně o úrovni klubovního zpravodaje), Peter Blažej (poukázal na úzké vztahy vexileologie a histeriegrafie), ing. Petr Hlaváček (jako zakladající člen klubu a výberu s potěšením konstatoval nadále trvající vzestupnou tendenci kvality časopisu i práce výběru, vyslovil osobní vyznání, co jemu dává vexileologie, a navrhl zvýšení členského příspěvku, aby v hospodaření klubu nevznikal deficit), dr. Ludvík Mucha (jménem

výboru odpověděl na návrh zvýšit členský příspěvek s tím, že závisí na poštovní OKD a snaha výberu je přispěvek nezvyšovat), dr. František Pícha (pozdavil výroční schůzi jménem výboru Genealogického a heraldického klubu při ZK ROH Královepelských strojíren v Brně, jehož je členem, vyškolil plénu i výberu práni úspěchů do budoucna a pozvání na případné vexileologické přednášky brněnským heraldikům), dr. Milan Holeček (pedekeval jménem redakce populárně-vědeckého časopisu "Lidé a země" za spolupráci s klubem, jež má i nadále pokračovat ve stejném duchu a sdělil, že i jeho přivedla v mládí vexilelogie ke studiu geografie na univerzitě), Jarmila Horská (zdůraznila, že Vexileologický klub je první mezi všemi zájmovými útvary OKD, který vyjádřil uznání její práci, připomněla slezité technické podmínky tisku Vexileologie), Ivan Henn (navrhl ustavit v rámci klubu histerickou sekci, popř. skupiny jazykově stejně vybavených vexileologů), ing. Jaroslav Martýkán (seznámil přítomné s předběžnými výsledky ankety o názorech předních světových vexileologů na úroveň našeho klubového zpravedaje - úplné výsledky a odpovědi naleznete na jiném místě téhoto čísla Vexileologie) a Jaroslav Klement (poukázal na nutnost sjednocení mezinárodního vexileologického názvesleví, přičemž cenným prostředníkem by tu mohl být umělý jazyk esperante). Diskusní příspěvek Pavla Hamšíka, který přečetl dr. Mucha, došel poštou a zabýval se možnostmi zlepšení klubového zpravedaje (měl by otiskovat více článků s historickou tématikou k vlajkovému vývoji určité oblasti) a organizační práce (výroční schůze by se měly konat až v březnu, členský adresář by měl obsahovat též telefonní čísla).

V dalším průběhu jednání edsteupil desavadní výber klubu, jehož dveouleté funkční období skončilo. Řízení schůze se po schválení plénem ujal ing. Ladislav Hnát, který předložil plénu výroční členské schůze ke schválení zprávu o činnosti a hospodaření klubu v r. 1981 a plán práce na rok 1982. Zpráva i plán byly při hlasování jednomyslně schváleny.

Ing. Hnát poté navrhl plénu zvolit nový výbor klubu ve složení: P. Blažej, ing. A. Brožek, P. Fejtík, ing. M. Kroupa, ing. J. Martykán, dr. L. Mucha, P. Pejcha, M. Purš a dr. Z. Svoboda. V následujícím hlasování byli všichni navržení kandidáti jednomyslně zvoleni.

Nový devítičlenný výbor na své první schůzi dne 6. února 1982 rozdělil svým členům funkce takto:

předseda:	dr. Ludvík Mucha
první místopředseda:	dr. zbyšek Svoboda
druhý místopředseda:	ing. Jaroslav Martykán
jednatel:	Pavel Pejcha
knihovník:	Pavel Fojtík
archivář:	Peter Blažej
člen výboru pro styk spartnerskými kluby:	Miloslav Purš
externí členové:	ing. Aleš Brožek ing. Michael Kroupa

Po třicetiminutové přestávce, vyplněné výměnou vexileologických zkušeností, zajímavostí a informací, převzal řízení schůze opět dr. Mucha, který udělil slovo Pavlu Fejtíkovi. Ten podal zprávu o stavu klubovní knihovny a vysvětlil předběžné zásady pro vypůjčování publikací; některé cenné knihy a poslední přírušky vexileologické literatury předložil plénu výroční schůze k nahlédnutí. Pavel Fejtík dále seznámil přítomné s vexileologickými nevinkami ve světě v roce 1981. Svůj přehled doprovázela barevnými vyobrazeními nových vlajek a státních znaků.

O výsledcích průzkumu v 21 obcích okresu Rakovník, jenž se týkal možné existence jejich vlajek, referoval Vít Kejla. Sdělil, že ze všech zmíněných obcí s výjimkou Sence, kde je prapor používán, se vrátili negativní odpovědi. Kolega Kejla dokumentoval své sdělení kresbou zjištěného praporu, kterou věnoval do klubovního archivu.

S napětím očekávané edborné přednášky zahájil ing. Aleš Brožek. Jeho příspěvek "Prapory českých krajů v 19. století" se setkal se značným zájmem poslucha-

chačů; čtenáři Vexileologie se na něj bude u moci těšit v některém z příštích čísel zpravedaje. Vystoupení Jiřího Januše s tématem "Rané slovanské vexiloidy" bylo v pořadí druhé. Seuber desud zcela neznámých údajů i vlastních auterových předpokladů vzbudil živý ohlas v celém auditoriu. V diskusi, kterou tato přednáška živelně podnítila, vystoupili dr. Svebeda, ing. Tenera, dr. Pícha a P. Blažej, kteří vesměs ocenili novost v přednášce obsažených informací a dotýkali se některých sporných termínů a časevých souvislostí. Do diskuse se samezřejmě zapojil i kolega Januš, jenž odpovídal na námitky a dotazy a uváděl pedagogické výchozí data a prameny, z nichž čerpal. Jeho obsáhlá statě je zařazena v letošním edičním plánu zpravedaje, kde se objeví v několika pekračeváních.

Závér výroční schůze pak patřil promítání diapeziativů Mileně Purše a Pavla Pejchy, dokumentujících minulé akce klubu (zábery z výberových a plenárních schůzí, dva snímky zachycující jednu z méně obvyklých metod získávání čerstvých informací o nově vzniklých symbolech) a vzácné vexilogické materiály (barevné reprodukce unikátních vexilogických publikací). Promítáním, jež v historii dosavadních jedenácti výročních schůzí obchátilo jejich program poprvé, bylo jednání letošního setkání československých vexileologů zakenčeno. Zbylo jen několik okamžíků, jichž řada členů klubu využila k pechale netradičního závěru schůze a vytýčení návrhu na zřízení klubového archívů diapezitivů, jenž by shromažďoval právě reprodukce vzácných tiskovin, které by bylo možné zapůjčovat místo originálů.

Udeřila 18. hodina a nám vyhrazenou místnost bylo třeba uprásdnit. Nedostalo se tedy na slíbenou burzu vexilogických zkoušeností v tradičním rezvalu, tentokrát se musela spekojit se slabou půlhodinou o přestavce. Proto se výber rezvalu usperádat letes (pravděpodobně v měsíci červnu) ještě jedno setkání členů klubu, avšak již bez organizační náplně. Na tuto burzu dostane te všichni včas pozvánku.

Co ještě říci k výroční schůzi? Příjemně překvapila vysoká účast členů (i mimopražských), jež dosáhla

třicítky. Dalších 30 našich kolegů a kolegyně předem svou neúčast na schůzi omluvile, takže celkem více než polovina členů Vexileologického klubu tím či oním způsobem reagovala na pozvánku. Oproti minulým letům se značně zvýšil podíl mladých členů mezi účastníky schůze, rozsáhlejší a věcnější byla diskuse, za což patří všem diskutujícím nás dík. Zkrátka, byla to schůze, jež zavřela úspěšných deset let činnosti klubu tím nejlepším způsobem, jaký jsme si mohli přát.

Pavel Pejcha

UPOZORNĚNÍ

Výbor Vexileologického klubu upozorňuje, že současně s tímto číslem Vexilogie je rozesílán 7. vexileologický dopis s přehledem nejdůležitějších politicko-administrativních změn v roce 1981. Obdrží jej však pouze ti členové, kteří se zúčastnili výroční členské schůze, resp. svoji neúčast omluvili ústřížkem pozvánky na tuto schůzi nebo jinou formou.

VEXILOLOGIE - zpravodaj Vexileologického klubu při Obvodním kulturním domě v Praze 3, Kalininova 53, 130 00 Praha 3.
Vychází neperiodicky a je určen pouze členům klubu.
Toto číslo připravili ing.J.Martykán, dr.L.Mucha a ing.Al.Brežek.

Únor 1982

č. 45